

Tito u „Vojnom delu“

Od početka svog političkog delovanja drug Tito je visoko cenio štampu i publicistiku kao sredstvo idejne i političke borbe. Svoje shvatanje značaja i uloge štampe najbolje je izložio u članku »Štampa kao agitaciono sredstvo u radničkom pokretu« (maja 1927), u kome se kaže »da je štampa jedno od najjačih sredstava u radničkom pokretu za prosvjeđivanje i osposobljavanje proletarijata za borbu protiv kapitalističke klase«. U skladu sa takvim shvatanjem, Tito se na efikasan način koristi tim sredstvom u svom revolucionarnom radu.

Pre rata najveći deo Titovih radova objavljen je u centralnom ilegalnom partijskom organu »Proleter«, zatim organu KP Hrvatske »Srp i čekić« i nekim listovima Kominterne. Samo u majskom broju »Proletera« iz 1940. objavljeno je osam Titovih članaka.

Početkom avgusta 1941. godine, Tito je pokrenuo »Bilten« Glavnog štaba NO POJ. Prvih šest brojeva uređivao je sam i u njima objavio više značajnih članaka u kojima je izlagao strategiju i taktiku narodnooslobodilačkog pokreta u narodnooslobodilačkom ratu i revoluciji.

Naredbom br. 40 od 1948. godine Vrhovni komandant oružanih snaga, maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pokrenuo je opštevojni teorijski časopis »Vojno delo«.

Kao tvorac Armije i neposredni kreator vojno-političke strategije našeg narodnooslobodilačkog rata i savremene koncepcije opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, Tito je u svim fazama razvoja naše revolucije neprekidno usmeravao i inspirisao vojnu publicistiku, a naš časopis posebno. Titove ideje i dela bili su stalna vodilja »Vojnom delu«, na čijim stranicama su za protekle tri decenije objavljeni mnogi prilozi našeg Vrhovnog komandanta.

Ovim povodom donosimo integralni tekst intervjua »Vojnom delu« koji je drug Tito dao decembra 1973. godine tadašnjem Glavnom i odgovornom uredniku pukovniku Mihajlu Vučiniću prilikom proslave dvadeset i pete godišnjice našeg časopisa.

Nauka u službi odbrane zemlje

Pitanje:

Druže Maršale, živimo u svijetu dubokih i složenih društveno-ekonomskih, političkih i drugih protivurječnosti i krupnih promjena u međunarodnim odnosima. Politika sa pozicija sile, prijetnje, pa i ratovi, realnost su savremenog svijeta.

O tim procesima u svijetu i tendencijama daljeg razvoja ima različitih gledišta. Zbog značaja koji imaju i za časopis Vojno delo, kao opštevojnog teorijskog glasila, željeli bismo da nam izložite Vaše mišljenje o tome.

Odgovor:

U posljednje vrijeme je zaista došlo do krupnih promjena u svijetu. Pored poznatih pozitivnih kretanja, ima procesa koji izazivaju ozbiljnu zabrinutost i nespokojstvo.

Mnoštvo raznih protivurječnosti i neriješenih problema potresa savremeno čovječastvo, a u nekim regionima svijeta dolazi do zategnutosti, kriza, raznih oblika imperijalističkih pritisaka i prijetnji, pa i ratova. Imperijalističke i reakcionarne snage ne biraju sredstva u nastojanju da spriječe borbu naroda za svoja prava na slobodu i nezavisnost. Pariškim sporazumom dugogodišnja borba vijetnamskog naroda formalno je završena, ali sajgonski režim taj sporazum ne poštuje, već ogromnu tehniku koju je dobio od Sjedinjenih Američkih Država i dalje koristi, napadajući oslobođene teritorije Južnog Vijetnama. Kambodžanski narod i dalje se mora boriti za svoju slobodu protiv kvislinškog režima Lon Nola. Bezobzirna agresija Izraela protiv arapskih zemalja, kao i brutalni udar vojne hunte u Čileu, u čijoj pozadini su najreakcionarnije imperijalističke snage,

ugrožavaju svjetski mir i osnovne saradnje među državama i narodima, i predstavljaju ozbiljno upozorenje za sve miroljubive, demokratske i napredne snage svijeta. Rasistički režimi južne Afrike, Rodezije i Portugala u Angoli ne samo da vode istrebljivački rat protiv oslobodilačkih pokreta i domorodaca, već i stalno ugrožavaju integritet i nezavisnost nekih progresivnih afričkih zemalja.

Zbog objektivno smanjene opasnosti od svjetskog nuklearnog rata protagonisti »teorija« o lokalnim, ograničenim ratovima misle da bi na taj način i sredstvima »specijalnog rata« mogli da nametnu svoju volju drugim narodima, a da istovremeno ne izazovu proširenje sukoba do svjetskih razmjera. Međutim, lokalni rat je »lokalan« samo za agresora, ali je totalan za zemlju koja je žrtva agresije. Takav rat pogađa sve narode, jer uvijek postoji opasnost od njegove eskalacije, mogućnost da se proširi na cijeli svijet. Konačno, iako »ograničen« prostorno, takav rat dovodi do opredjeljivanja zemalja i naroda koji u njemu ne učestvuju direktno, utiče na njihove političke, ekonomske i druge međusobne odnose, otežava im saradnju, izaziva poremećaje i, nekada, vrlo teške posljedice.

Pitanje:

Druže Maršale, Vaše teze o mogućnostima lokalnog rata i opasnosti njegove eskalacije potvrdile su se i u ovom ratu na Bliskom istoku.

Odgovor:

Da, na žalost, to je tako. Situacija na Bliskom istoku, zbog brutalne agresivne politike Izraela i stava onih snaga koje mu pružaju podršku i izdašnu vojnu pomoć, i pored ukazivanja progresivnih i miroljubivih snaga u svijetu na ozbiljnu opasnost za mir, razvijala se tako da je novi ratni sukob, bio neminovan. Svijet se isuviše dugo odnosio ravnodušno, a imperijalističke i reakcionarne snage neprijateljski, prema pravednim zahtjevima arapskih zemalja i njihovim nastojanjima da se mirnim putem riješe nastali problemi, odnosno da se Izrael primora da poštuje Rezoluciju Savjeta bezbjednosti.

Izraelska agresija ne smije biti plaćena arapskim teritorijama. Svijet ne smije dozvoliti da agresor grubom silom i ratom ostvaruje svoje ciljeve, jer bi to bio presedan kome se ne može sagledati kraj. To bi nas vodilo u potpunu nestabilnost, u neprekidan lanac lokalnih ratova i drugih vrsta pritisaka i agresija. I na kraju, to stalno ugrožava mir u svijetu.

Rat na Bliskom istoku je pokazao koliko se u lokalnom ratu savremeni svijet suočava s opasnošću od širih sukoba i konfrontacija. On je prijetio da uništi sve one napore koji su uloženi radi saradnje i sporazumijevanja naroda i država u svijetu. Međutim, u vezi s njim pokazali su se i politička snaga, odlučnost i efikasnost nesvrstanih, socijalističkih i drugih miroljubivih zemalja u svijetu. One su, svojim jedinstvom, spriječile eskalaciju rata i pružile snažnu podršku i pomoć pravednoj oslobodilačkoj borbi arapskih naroda. Politički prestiž, diplomatska aktivnost, ekonomski resursi, naročito nafta, predstavljali su realnu snagu nesvrstanih zemalja. Agresor je ostao izolovan i osuđen od ogromnog broja zemalja, što nije moglo da ostane bez utjecaja na njegovu politiku i postupke snaga koje ga podržavaju.

I sa stanovišta ratne doktrine, ovaj rat je ukazao na neke važne stvari, o kojima naša vojna teorija i praksa moraju da povedu računa. Pokazalo se da se neprijatelj ne smije potcjenjivati, da su pravedan karakter rata, savremeno naoružana, dobro obučena i moralno-politički pripremljena živa sila — bitan faktor u oružanoj borbi, pri čemu su sposobnost starješinskog kadra i efikasnost komandovanja jedan od odlučujućih činilaca. Savremene oružane snage moraju biti sposobne za maneuvre, brze prodore i udare, iznenadna dejstva, itd.

Pitanje:

Druže Maršale, u realizovanju koncepcije opštenarodne odbrane u posljednje vrijeme ulagani su znatni naponi u svim strukturama društva. Kako ocijenjujete postignute rezultate, posebno one u pripremi oružanih snaga?

Odgovor:

Rezultati koje smo do sada postigli u pripremi našeg društva za odbranu su takvi da predstavljaju garanciju bezbjednosti i odbrambene sposobnosti naše samoupravne socijalističke zajednice. Posebno me raduje da su naši radni ljudi i građani, sve naše društveno-političke zajednice, društveno-političke organizacije i drugi, pripremu za odbranu shvatili kao svoj neposredan i stalan zadatak. Bez toga ne bi bili mogući dosadašnji uspjesi.

Podruštvljavanje odbrane je revolucionaran proces i trajan interes radničke klase, naroda i narodnosti Jugoslavije. Kao značajan i nerazdvojni dio samoupravljanja ono treba da doprinosi i jačanju

jedinstva opštenarodne odbrane. Bez jedinstvene doktrine i strategije, jedinstvenih oružanih snaga, bez jedinstvenog cjelokupnog sistema odbrane nema uspješne odbrane.

Na nama je, na svim odgovornim faktorima u zemlji, da spremnost naše radničke klase, naših radnih ljudi za napore u odbrani pravilno usmjeravamo kako bismo još brže i bolje razvijali i unapređivali odbrambenu sposobnost cijelog društva. Za to još postoje neiskorišćene mogućnosti. Moramo stalno imati na umu da se socijalistička Jugoslavija nalazi na veoma osjetljivom vojno-političkom i strategijskom području, na kome se prepliću mnogi i suprotni interesi. Time želim da istaknem da nas naše poslijeratno iskustvo upućuje da nezavisnost, samostalnost i slobodan razvitak možemo očuvati jedino ako smo potpuno jedinstveni i spremni da, oslanjajući se prije svega na sopstvene snage, svim snagama i sredstvima branimo nepovredivost naših granica, nacionalni suverenitet i socijalistički samoupravni razvoj. Postignuti rezultati u realizaciji koncepcije opštenarodne odbrane upravo potvrđuju da su naši radni ljudi i građani svjesni te činjenice. Pri tome je veoma važno, da pravilno ocijenjujemo ko je prijatelj a ko neprijatelj naše socijalističke zajednice.

Što se tiče priprema oružanih snaga, mogu reći da sam zadovoljan postignutim rezultatima, jer su oružane snage uložile stvaralački napor na realizaciji koncepcije. Ono što je, po mom mišljenju, izuzetno značajno — realno smo utvrdili doktrinu i strategiju rata i oružane borbe, program izgradnje oružanih snaga, utvrdili smo njihovu strukturu, dimenzije i odredili pravce daljeg razvoja i priprema. To što je učinjeno počiva na realnim osnovama, jer vodi računa o karakteru našeg samoupravnog socijalističkog društva, prirodi i karakteristikama savremenog rata, interesima odbrane i realnim mogućnostima naše privrede. Sve potrebne pripreme oružanih snaga i cijelog društva izvršili smo tako da nas izbijanje kriza ili ugrožavanje zemlje ne može i ne smije iznenaditi.

Dosta je učinjeno i u pogledu moralno-političkog jedinstva, modernizacije, vojno-stručne obuke i borbene gotovosti Jugoslovenske narodne armije i teritorijalne odbrane, tako da su cjelokupne oružane snage osposobljene za izvršavanje postavljenih zadataka. One su spremne da pruže uspješan otpor u slučaju agresije i da obezbijede socijalistički razvoj i nezavisnost naše zemlje. Naše oružane snage su zajednička snaga radničke klase i radnih ljudi, svih naših naroda i narodnosti, njihov nerazdvojni dio, one taj svoj narodni i socijalistički karakter stalno produbljuju.

Pitanje:

Druže Maršale, molimo Vas da nam kažete kako gledate na dalji razvoj i ulogu Jugoslovenske narodne armije i teritorijalne odbrane — te dvije komponente naših oružanih snaga?

Odgovor:

Jugoslovenska narodna armija i teritorijalna odbrana su jedinstvene oružane snage naše zemlje, kao što mora biti i jedinstven sistem opštenarodne odbrane u cjelini, jer to zahtijevaju karakter našeg društveno-političkog uređenja, karakter i fizionomija eventualnog rata. Odbrana bilo kog dijela naše teritorije tiče se podjednako svih nas. Mi organizujemo oružane snage na način koji najbolje odgovara našem samoupravnom sistemu, ekonomskim mogućnostima zemlje i zahtjevima uspješnog vođenja oružane borbe. Dobro organizovane i sve bolje obučene i opremljene snage teritorijalne odbrane, za koje se brinu sve društveno-političke zajednice, značajan su faktor naše odbrambene sposobnosti. Jugoslovensku narodnu armiju moramo i dalje opreмати modernim naoružanjem i opremom, solidno obučavati i stručno uzdizati starješinski i vojnički sastav kako bi svakim danom bila sve jača i spremnija. Isto tako, i teritorijalnu odbranu treba dalje opreмати u skladu sa jedinstvenim ciljevima, planovima i doktrinom upotrebe oružanih snaga. Jugoslovenska narodna armija i teritorijalna odbrana su dva oblika organizovanja oružanih snaga sa jedinstvenim klasnim, političkim i vojnim ciljevima. Obje komponente naših oružanih snaga imaju istu društveno-političku suštinu.

Napomenuo bih da se u razvoju i modernizaciji naših oružanih snaga moramo što više oslanjati na sopstvene proizvodne snage, na sve veću osposobljenost naše industrije za proizvodnju masovnog i modernog naoružanja.

Prema tome, svi zajedno moramo neprekidno raditi na izgradnji i daljem usavršavanju naših oružanih snaga, pri čemu se aktivni i rezervni starješinski sastav nalazi pred velikim i odgovornim zadacima. Mislim, prije svega, na zadatke na polju moralno-političkog vaspitanja i vojno-stručne obuke koje moramo stalno podizati na još viši nivo. Obuka stanovništva, svih naših radnih ljudi i građana, a posebno omladine u fabrikama, školama i fakultetima, trajan je zadatak, i u tom pogledu veliku obavezu i odgovornost pred našim društvom ima Jugoslovenska narodna armija, jer sve mogućnosti još uvijek nisu iscrpljene.

Pitanje:

Druže Maršale, u Naredbi o pokretanju časopisa Vojno delo Vi ste, pored ostalih zadataka, posebno ukazali na potrebu stalnog, sistematskog i što svestranijeg izučavanja našeg narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije kao trajnih izvora naše odbrambene doktrine. Kako ocijenjujete rezultate i doprinos našeg časopisa i ostalih vojnih publikacija u ostvarivanju tog zadatka?

Odgovor:

Izučavanje iskustava narodnooslobodilačkog rata jeste značajan zadatak ne samo vojne publicistike već i šire, jer narodnooslobodilačka borba je nepresušno vrelo za naš revolucionarni razvoj, za odbrambenu politiku i praksu. Ta iskustva su od posebnog značaja za daljnji razvoj i naše vojne teorije. Dosljedno ostvarujući principe koncepcije opštenarodne odbrane, moramo se stalno vraćati tom našem neiscrpnom izvoru.

Ovom prilikom ukazao bih, prvo, na kontinuitet koncepcije opštenarodne odbrane, koja je nastala i potvrdila se u narodnooslobodilačkom ratu i revoluciji. Ona se kontinuirano razvijala kroz cio period naše socijalističke izgradnje, onako kako se razvijalo cijelo naše društvo. A to nije bilo kretanje u pravoj liniji, već buran proces izgradnje novog samoupravnog socijalističkog društvenog sistema. Bez shvatanja klasne suštine naše revolucije i uloge oružanih snaga u oružanoj borbi i revoluciji, bez razumijevanja našeg puta u socijalističkoj izgradnji i s njim povezane odbrambene politike, ne mogu se razumjeti ni naš savremeni društveni razvitak i suština klasne borbe, ne mogu se shvatiti socijalistički karakter ni zadaci oružanih snaga u odbrani nezavisnosti, samoupravnog socijalističkog sistema i tekovina naše narodnooslobodilačke borbe i revolucije.

Drugo, podsjetio bih na moralnu snagu naše revolucije, na ulogu čovjeka kao odlučujućeg faktora borbe i otpora. Svijest naših boraca i cijelog naroda proizilazila je iz društvene suštine našeg oslobodilačkog rata i karaktera revolucije. Moralno-politička snaga i svijest naših boraca i naroda proizilazili su iz pravednih ciljeva i jasne perspektive revolucije, jer su svi naši borci i narod, čvrsto vjerovali u te ciljeve, u sopstvene snage i u pobjedu.

Takva odlučujuća uloga čovjeka potvrdila se i u oslobodilačkim i revolucionarnim ratovima i poslije drugog svjetskog rata. Da pomenem samo Vijetnam, gdje je čovjek pokazao superiornost i nad

najsavremenijom tehnikom kojom je raspolagao agresor. Koristeći se takvim iskustvima iz našeg narodnooslobodilačkog rata i ostalih ratova, mi i danas moramo voditi izuzetnu brigu o moralnom faktoru, o ljudima koji će biti odlučujući činilac i u eventualnom ratu.

Treće, mi smo u narodnooslobodilačkom ratu imali svoju originalnu strategiju i taktiku oružane borbe koja je vođena u specijalnim uslovima u hitlerovskoj evropskoj tvrđavi i uz postojanje brojnih domaćih kvislinga. Ta naša strategija i taktika bile su zasnovane na karakteru našeg rata i odlučujućoj ulozi čovjeka, koje su se u praksi pokazale superiornijim od neprijateljskih. Samo tako smo mogli postići uspjeh na bojnom polju. Ova iskustva iz borbenih dejstava moramo i dalje izučavati, ugrađivati ih u našu vojnu doktrinu, u obuku, jasno, polazeći od savremenih uslova i fizionomije eventualnog rata, realnih mogućnosti potencijalnog agresora, savremenog naoružanja itd.

To što su učinili časopis Vojno delo, ostala vojna publicistika i historiografija je dobro, ali to još nije dovoljno. Treba više studija, kritičkih analiza i takvih naučnih i stručnih radova koji će poslužiti mlađim kadrovima da dublje shvate našu borbu, da unapređuju doktrinu oružane borbe, da na bratstvu i jedinstvu, tradicijama narodnooslobodilačkog rata i revolucije, kao i na historiji naših naroda, vaspitavaju nove generacije. Uporedo s tim treba svestranije izučavati uslove borbe i iskustva oslobodilačkih i revolucionarnih ratova drugih naroda, naročito u oblasti oružane borbe, jer ti narodi vode borbu protiv moderno opremljenih trupa agresora i to veoma uspješno.

Pitanje:

Druže Maršale, kako gledate na naše zadatke u odbrani zemlje u daljem razvoju našeg društva?

Odgovor:

Ja sam o tome već nešto govorio. U novom Ustavu i Platformi za X kongres SKJ trasiran je put našeg daljeg razvoja u svim oblastima, pa i u oblasti narodne odbrane. Narodna odbrana je sastavna, integralna funkcija našeg samoupravnog društva, uslov njegovog mirnog i bezbjednog razvoja. Jačanjem našeg samoupravnog društva jača i uticaj radničke klase, tj. onih snaga koje stvaraju materijalna dobra, a samim tim jača i odgovornost za odbranu i samozaštitu. Većom materijalnom bazom i standardom radnih ljudi jačaće materijalna osnova odbrane i opšta spremnost da se štiti naša samoupravna zajednica.

U društvene procese, koji su široko pokrenuti u masama Pismom Izvršnog biroa, ustavnim promjenama i Platformom za X kongres SKJ, svestrano je uključena i naša armija. Pripadnici Jugoslovenske narodne armije su aktivno učestvovali u progresivnim procesima u društvu, doprinosili njegovoj stabilnosti, unutrašnjoj i spoljnoj bezbjednosti. Organizacija SK u Jugoslovenskoj narodnoj armiji pokazala je idejno-političku zrelost i spremnost da dosljedno sprovodi politiku Saveza komunista Jugoslavije i zbog toga je naša armija postigla značajne rezultate i ugled u društvu. Na tom putu treba istrajati, postizati još veće rezultate, stalno kritički i samokritički provjeravati učinjeno, jer nikada ne treba biti zadovoljan dostignutim.

Zahvaljujući aktivnosti Saveza komunista, komandi i starješina, moralno-političkoj svijesti i odgovornosti pripadnika naše armije, razne nacionalističke, liberalističke i birokratsko-tehnokratske snage nisu uspjele u pokušaju da oslabe njeno jedinstvo. Moramo biti budni i čuvati se raznih pokušaja stvaranja veštačkih dilema i nerazumijevanja u bitnim pitanjima odbrane zemlje, kao što su uloga, karakter, organizacija i perspektiva razvoja naših oružanih snaga, jer njihova specifičnost i zadaci ne dozvoljavaju da egzistiraju takve pojave. Njih treba što prije otklanjati da ne bi utjecale na borbenu gotovost, odnose među ljudima, na moralno-političko stanje. Nikom ne smijemo dozvoliti da pod bilo kojim izgovorom slabi snagu odbrane i bezbjednost zemlje.

Organizacija Saveza komunista u Jugoslovenskoj narodnoj armiji mora da podstiče i podržava napore komunista, komandi, starješina i vojnika u razvijanju svih elemenata koji doprinose jačanju borbene spremnosti i moralno-političke čvrstine JNA i borbenom, moralno-političkom jedinstvu oružanih snaga u cjelini.

Svojom idejno-političkom akcijom Savez komunista treba da se bori za humane međuljudske odnose, da razvija sve one moralne norme koje moraju da krase starješine i vojnike naše armije. Treba ulagati dalje napore na razvijanju bratstva i jedinstva, jugoslovenskog socijalističkog patriotizma, na stvaranju visoke moralno-političke svijesti pripadnika naših oružanih snaga.

Pitanje:

Druže Maršale, koji se zadaci postavljaju pred vojnu nauku i publicistiku posebno?

Odgovor:

Vojna nauka i publicistika imaju vrlo odgovorne zadatke. Vojna nauka mora da sarađuje i da se oslanja na ostale nauke, ali i da samostalno izučava i predviđa razvoj, da krči put praksi, da je usko povezana sa praksom. Naša vojna publicistika mora da doprinosi teoriji i praksi izgradnje sistema opštenarodne odbrane, posebno oružanih snaga, da podstiče stvaralaštvo, da naša i strana dostignuća učini dostupnim ne samo oružanim snagama već i društvu u cjelini, da pomogne iznalaženju najboljih rješenja. Mislim da je to i do sada dobra činila, ali u novim uslovima mora i više i bolje. Naravno da je potrebno da naše vojne starješine izučavaju vojnu nauku i nekih drugih zemalja.

Ne samo vojna nauka i publicistika nego, i sve druge nauke na svoj način i u svom domenu treba da doprinesu jačanju naše odbrane i samozaštite, a saradnja među njima treba da bude što bolja i tješnja. Naši zajednički naponi moraju biti usmjereni na to da se rat spriječi, da se agresor odvрати od svojih namjera, a ako do agresije dođe — da žrtava bude što manje a pobjeda što brža.

O Titu u „Vojnom delu“

Kao što je naša savremena vojna nauka u celini prožeta vojnim delom druga Tita, isto tako tematika i sadržaji napisa u »Vojnom delu« u celosti odišu duhom Titovog stvaralaštva u oblasti vojne nauke. Za više od tri decenije izlaženja, u našem časopisu svoje radove su objavili na hiljade autora, visokih vojnih rukovodilaca, starešina iz trupe; društveno-političkih radnika, teoretičara iz društva i Armije, neposredno tumačeći Titovo vojno delo i razvijajući dalje našu vojnu teoriju u duhu Titovog vojnog dela. Pisali su o dragocenim iskustvima iz našeg narodnooslobodilačkog rata i revolucije, o našoj savremenoj koncepciji i doktrini opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, o razvoju i izgradnji oružanih snaga i o odbrambenom organizovanju našeg socijalističkog samoupravnog društva za odbranu tekovina revolucije, o našoj savremenoj ratnoj veštini — uvek se inspirišući Titovim stvaralačkim genijem i njegovom mišlju vojnog teoretičara i stratega.

Iz velikog obima i bogatog sadržaja priloga o Titu i njegovom stvaralačkom doprinosu razvoju naše autentične vojne misli — u ovom vanrednom izdanju donosimo izvodno samo deo tekstova ranije objavljenih u našem časopisu.

Epohalan udeo druga Tita u svim periodima naše revolucije

Sve istorijske tekovine i strateška opredeljenja radničke klase i njene avangarde Saveza komunista Jugoslavije neraskidivo su povezani sa ličnošću druga Tita. Više od četiri decenije drug Tito je kao vodeća ličnost Komunističke partije, odnosno Saveza komunista, u razdoblju koje predstavlja najtežu, najslavniju i najplodniju epohu u istoriji naroda i narodnosti Jugoslavije dosledno i predano vršio svoju revolucionarnu dužnost.

Pod njegovim rukovodstvom izgradili smo istinski revolucionarnu Komunističku partiju, pripremili i izveli socijalističku revoluciju. Epohalan je Titov udeo u našoj narodnooslobodilačkoj borbi i u svim tokovima i periodima naše revolucije, u njenom neprekidnom stvaralačkom kontinuitetu. U svim presudnim trenucima i velikim iskušenjima Tito je pokazivao principijelnost, postojanost, odlučnost i smelost revolucionara, mudrost radničkog i narodnog vođe i državnika.

U svojoj dugoj revolucionarnoj delatnosti Tito nije samo odgo-varao na velike izazove vremena, on je mnogo više od toga svojim delom bio izazov vremenu, vizionarski je trasirao nove puteve, otkrivao nove mogućnosti oslobođenja radničke klase, postavljao nove strateške ciljeve. Kao dosledni marksista nije se zadovoljavao našim velikim uspesima na svim poljima, uvek je bio kritičan prema već postignutom. Tito je uvek ispoljavao dubok smisao za stvarne mogućnosti, stvaralački se odnosio prema novim uslovima i situacijama, strano mu je bilo svako doktrinarstvo, odlučno se suprotstavljao dogmatizmu svake vrste, verovao je u ljude i nije se obeshrabriovao

trenutnim neuspehom ili se zanosio uspehom. Širio je oko sebe poverenje i ulivao sigurnost. Njegova nepokolebljiva privrženost radničkoj klasi i osećaj odgovornosti pred svojim narodom nadahnjivali su i ne prestaju da nadahnjuju sve brojnije nove generacije boraca za novo društvo, društvo socijalističkog samoupravljanja i ljudske slobode.

Naše socijalističko samoupravljanje, naša dosledna i istrajna borba za samostalnost i ravnopravnu saradnju radničkih i demokratskih partija i pokreta, za demokratske međunarodne odnose, za oslobođenje potčinjenih naroda, za nezavisnost i nesvrstavanje, za sporazumevanje i mir doneli su Titu i Jugoslaviji priznanja u celome svetu. Svojom vizijom međunarodnih političkih i ekonomskih odnosa i neumornom aktivnošću Tito je stekao najveći međunarodni ugled. Svojem revolucionarnim delom Tito je duboko obeležio našu epohu, svrstao se među najistaknutije ličnosti našega veka i, sa ponosom to možemo reći, ne pripada samo nama već i čitavom slobodoljubivom i miroljubivom čovečanstvu.

Za postizanje idejnog i akcionog jedinstva, za veću aktivnost Saveza komunista, za ostvarivanje odluka Desetog kongresa od ogromnog su značaja bili uloga i aktivnost predsednika Tita. Neposredno rukovodeći najvišim organima Saveza komunista i Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, inicijativama i predlozima, kritičkim odnosom, mišlju i akcijom, drug Tito je podsticao i usmeravao rad organizovanih socijalističkih snaga našeg društva u ostvarivanju kongresnih odluka, odredaba Ustava i Zakona o udruženoj radu. Tako je neprestano davao izvanredni lični doprinos razvoju i jačanju socijalističkog samoupravljanja, ravnopravnosti, bratstva i jedinstva naših naroda i narodnosti i njihove sposobnosti da u svakom trenutku odlučno i spremno stanu u odbranu tekovina revolucije...

Ideja ostvarenja socijalizma i komunizma koja nas je vodila i u našoj dugoj borbi, vlašće i ubuduće nama. Komunisti Jugoslavije će i dalje dosledno i nepokolebljivo obezbeđivati kontinuitet naše socijalističke revolucije i razgarati njen plamen. Prve jednostavne parole naše revolucije, potekle iz srca naroda, »Mi smo Titovi, Tito je naš« i druga, »Druže Tito mi ti se kunemo da sa tvoga puta ne skrenemo«, dva su naša velika zaveta.

Te parole su bile naš zavet, one su to bile juče, one su to danas i one će to biti i sutra.

(*«Vojno delo» br. 5/78*)